

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru
privind organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin alimentar și
Standardelor minime de calitate și abrogarea unei hotărâri de Guvern

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea unor acte normative (privind prestarea serviciilor sociale) a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul a fost elaborat în scopul implementării prevederilor Legii nr. 547/2003 asistenței sociale și Legii nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, precum și al eficientizării mecanismului de funcționare și monitorizare a serviciului social de sprijin alimentar. Crearea unui nou cadru normativ cu privire la Serviciul serviciului social de sprijin alimentar, pe lângă faptul că va aduce o claritate în acreditarea și monitorizarea serviciului, va permite o acoperire mai mare de beneficiari la nivel național, precum și o abordare individualizată.

Elaborarea proiectului actului normativ are la bază angajamentele asumate de Republica Moldova în contextul procesului de aderare la Uniunea Europeană și implementarea reformelor structurale prevăzute în documentele strategice naționale și europene.

Astfel, în contextul aderării la Uniunea Europeană, Republica Moldova avansează în implementarea **Planului de creștere economică al UE pentru anii 2025 - 2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului 260/2025**, care stabilește un program cuprinzător de reforme pentru consolidarea creșterii economice și a coeziunii sociale. În cadrul **Pilonului 4 – Capitalul social, Reforma 4.10** vizează îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor sociale, inclusiv prin actualizarea și uniformizarea standardelor minime de calitate în domeniul asistenței sociale, în vederea răspunsului adecvat la necesitățile populației și **Pilonul European al Drepturilor Sociale (2017/C 428/09)**, asigură prevederi privind dreptul fiecărei persoane la servicii sociale de calitate, sprijin pentru incluziune și condiții echitabile de muncă.

Prin urmare, ajustarea cadrului normativ în domeniul serviciilor sociale este justificată de necesitatea alinierii legislației naționale la politicile și standardele europene relevante, asigurând coerența și compatibilitatea sistemului național de servicii sociale cu principiile și valorile Uniunii Europene, în special în domeniul protecției sociale, incluziunii și drepturilor fundamentale.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Fenomenele socio-economice prin care trece Republica Moldova în ultimele decenii, au generat o serie de probleme sociale cu impact negativ asupra mai multor familii și persoane aflate în situații de dificultate. Printre acestea evidențiem: persoane vârstnice rămase fără suportul membrilor apti de muncă și incapacitatea acestora de a se auto deservi, lipsa locurilor de muncă în special în mediul rural, migrația persoanelor apte de muncă peste hotare, copii rămași cu un părinte sau în grija bunecilor sau rudelor apropiate, persoane cu dizabilități rămase fără suport, venituri mici ale acestor grupuri și costuri ridicate pentru viața de zi cu zi.

Cadrul normativ ce reglementează modul de organizare și funcționare a cantinelor de ajutor social este învechit și nu corespunde practicilor actuale de înființare și prestare a cantinelor de ajutor social și nu a fost armonizat cu Legea 123/2010 cu privire la serviciile sociale și Legea 547/2003 asistenței sociale.

Actualmente prestatorii publici și privați sunt limitați în prestarea serviciului, iar practica actuală europeană nu corespunde practicilor existente în Republica Moldova, formele de prestare a sprijinului alimentar au evoluat în lipsa cadrului normativ aferent.

Pentru asigurarea calității prestării serviciului de sprijin alimentar este necesară completarea cadrului normativ cu Standarde minime de calitate și actualizarea Regulamentului-tip de funcționare a serviciilor de cantină de ajutor social. În lipsa standardelor minime de calitate, Inspectoratul social de stat nu poate îndeplini funcția de verificare și validare a calității serviciilor de cantină de ajutor social prin procedura de acreditare în conformitate cu legislația în vigoare.

La fel, este necesar un mecanism de monitorizare și evaluare a serviciilor de sprijin alimentar. Lipsa mecanismului de evidență statistică a datelor cu privire la funcționarea Serviciului are drept consecință cunoașterea parțială a numărului de beneficiari, a acoperirii geografice.

Un aspect important în partea ce ține de dezvoltarea cadrului normativ este reglementarea mai multor tipuri de serviciu social de sprijin alimentar. În acest sens, există nevoia de a oferi oportunități diverse de

înființare și prestare a serviciilor reglementate de Legea serviciilor sociale nr. 123/2010, unde sunt oferite oportunități egale atât prestatorilor publici, cât și prestatorilor privați.

Suplimentar, putem menționa că, în urma studiului care a fost realizat în anul 2022 în cadrul proiectului „Parteneriate pentru servicii de cantină socială incluzive și durabile”, în cadrul a 32 de raioane și UTAG, finanțat de Uniunea Europeană sau identificat mai multe forme de prestare a serviciilor cantinelor de ajutor social de către prestatori dar care nu sunt reglementate de legislația actuală. Printre ele se enumeră:

- Servicii de cantină de ajutor social cu sediu pentru pregătirea bucatelor și servirea mesei;
- Servicii de alimentație contractate de la agenți economici (servirea mesei la sediul agentului economic sau catering);
- Livrarea prânzului cald la domiciliu;
- Cantina mobilă;
- Întreprindere socială de sprijin alimentar;
- Pachete cu produse alimentare.

Conform studiului menționat, de serviciile cantinelor de ajutor social au beneficiat în total 16.122 de persoane, dintre care după mediul de reședință 12.551 de persoane sunt din mediul urban, iar 3.571 de persoane din mediul rural.

Prin urmare, se constată o acoperire semnificativ disproporțională cu servicii la nivel național în raport cu mediul de reședință, întrucât doar 22% din numărul total de beneficiari ai serviciilor cantinelor sunt din mediul rural în situația în care mai mult de jumătate din populația țării locuiește în sate. Deci, populația din mediul rural cu toate că este mai sensibilă, rata de acoperire este mai mică.

În partea ce ține de finanțarea serviciului respectiv, mecanismul reglementat la etapa actuală de Legea Fondului de susținere a populației nr. 827/2000 este inefficient și acoperă insular la nivel teritorial. Resursele financiare din Fondul de susținere a populației dedicate finanțării serviciului de cantină acoperă neechitabil finanțarea prin condiționarea redistribuirii fondurilor acumulate din impozitarea tranzacțiilor de cumpărare a valutei de către persoane fizice conform art. 4, alin (3) din Legea nr. 827/2000, doar în bugetul local de nivelul al doilea în funcție de amplasarea agenților economici care prestează servicii de schimb valutar. Prevederea are drept rezultat distribuirea neproportională la nivel național a surselor Fondului destinate serviciilor de cantină favorizând municipiile în detrimentul localităților mai mici care dispun de un număr redus de schimburi valutare sau nu dispun de loc.

Complementar, luând în considerare tendința Guvernului de a dezvolta un sistem de asistență socială care să susțină populația, să depășească situațiile de dificultate și să se adapteze la diverse dezechilibre și riscuri la nivel de persoană, familie și comunitate, precum și tendința de îmbunătățire a accesului la servicii sociale de calitate pentru grupurile vulnerabile a fost elaborat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin alimentar și Standardele minime de calitate.

Reieșind din cele expuse, crearea unui nou cadru normativ cu privire la Serviciul social de sprijin alimentar, pe lângă faptul că va aduce o claritate în acreditarea și monitorizarea serviciului, va permite o acoperire mai mare de beneficiari la nivel național, precum și o abordare individualizată centrată pe cetățean.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Prin promovarea proiectului hotărârii Guvernului în cauză, se urmărește aprobarea doar a cadrului normativ de recomandare necesar pentru asigurarea funcționării serviciului.

Proiectul urmărește crearea unui cadru modern, coerent și aliniat la standardele Uniunii Europene, care să garanteze prestarea eficientă, echitabilă și durabilă a serviciilor sociale pentru beneficiari, în scopul asigurării bunei organizări a sistemului de asistență socială și facilitarea accesului la servicii sociale de calitate conform necesităților.

Proiectul prevede aprobarea:

- a) Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin alimentar;
- b) Standardelor minime de calitate privind organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin alimentar.

Astfel, Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului prevede:

- Descrierea scopului, obiectivelor și principiilor de organizare a serviciului;
- Descrierea modului de organizare și funcționare a serviciului, care prevede:
- Mecanismul de admitere a beneficiarului;

- Managementul de caz în cadrul Serviciului;
- Suspendarea și încetarea prestării Serviciului;
- Drepturile și obligațiile beneficiarilor;
- Modurile de acordare a Serviciului;
- Descrierea exhaustivă a tipurilor serviciilor;
- Descrierea structurii serviciului, care prevede:
- Resursele umane;
- Managementul Serviciului;
- Drepturile și obligațiile prestatorului de serviciu;
- Procedura de depunere și examinare a plângerilor și recomandărilor;
- Mecanismul de finanțare a Serviciului.

La fel, se prevede și abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 1246/2003 despre aprobarea Regulamentului-tip cu privire la funcționarea cantinelor de ajutor social.

În contextul celor expuse, proiectul reglementează mai multe tipuri/modele funcționale ale serviciului, care oferă posibilitatea ajustării mecanismelor de prestare în funcție de necesitățile identificate în comunitate precum și asigurării flexibilității serviciilor, după cum urmează:

Clasificarea	Tip Serviciu	Modul de prestare
<i>Servicii sociale de sprijin alimentar staționare</i>	<i>Cantina socială</i>	Prepararea și servirea zilnică a unei mese de persoană, la sediul prestatorului.
	<i>Ghișeu alimentar social</i>	Transmiterea în caserole (la pachet) către beneficiari a bucatelor preparate. Prestarea Serviciului se efectuează într-un loc special amenajat în acest scop. Se acordă pentru persoanele aflate în situații de dificultate, care din motive obiective nu se pot deplasa la sediul prestatorului, astfel, prestarea se va efectua mai aproape de domiciliul beneficiarului.
<i>Servicii sociale mobile de sprijin alimentar</i>	<i>Cantina mobilă</i>	Prestarea Serviciului se efectuează prin intermediul vehiculelor special amenajate în acest scop după un grafic și locul de staționare stabilit de către Prestator. Serviciul se prestează prin transmiterea în caserole (la pachet) către beneficiari a bucatelor preparate.
	<i>Catering social</i>	Prestarea se efectuează prin livrarea la domiciliu sau reședința curentă a beneficiarilor a bucatelor preparate, în caserole (sau la pachet) după un grafic stabilit de către Prestator
	<i>Pachetul alimentar social</i>	Transmiterea către beneficiari a pachetelor cu conținut alimentar neperisabil
<i>Servicii sociale de sprijin non-alimentar</i>	<i>Voucherul alimentar</i>	Voucherul alimentar este o formă a Serviciului, un instrument de plată utilizat exclusiv pentru procurarea produselor alimentare (cu excepția produselor alcoolice) și/sau de mese calde.

Cheltuielile ce țin de organizarea și funcționarea Serviciului vor fi suportate din bugetele prestatorilor, precum și din alte surse, conform legislației.

La fel, în scopul asigurării sustenabilității Serviciului și diversificării surselor de finanțare, se propun câteva opțiuni:

- de prestare a serviciilor de cantină contra plată sau cu contribuție parțială pentru persoanelor care nu sunt eligibile conform legislației, dar vor să acceseze serviciul;

- de dezvoltare a parteneriatelor cu agenți economici în vederea oferirii donațiilor în formă de bani sau produse alimentare pentru funcționarea serviciilor. Complementar, Standardele minime de calitate pentru serviciile prestate în cadrul Serviciului de alimentare socială vin să asigure o calitate înaltă a serviciilor oferite beneficiarilor, conform necesităților individuale. Reieșind din cele expuse, implementarea prevederilor proiectului va asigura prestarea unor servicii calitative și direcționate la necesitățile beneficiarilor.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare Alte opțiuni alternative analizate nu au fost identificate.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Impactul asupra sectorului public include eficientizarea modului de reglementare și organizare a Serviciului social de sprijin alimentar, inclusiv prin aprobarea standardelor minime de calitate, care vor contribui la dezvoltarea Serviciului și centrarea acestuia pe calitate înaltă a serviciilor oferite beneficiarilor, conform necesităților individuale.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Prin promovarea proiectului hotărârii Guvernului în cauză, Ministerul Muncii și Protecției Sociale urmărește aprobarea doar a cadrului normativ necesar pentru asigurarea funcționării Serviciilor social de sprijin alimentar și nu solicită resurse financiare suplimentare în acest sens.
4.3. Impactul asupra sectorului privat Stabilirea în sarcina prestatorilor privați de servicii sociale de a respecta reglementările de organizare și funcționare al standardelor minime de calitate.
4.4. Impactul social Actualizarea cadrului normativ va crește încrederea în sistemul public de asistență socială și va avea un impact pozitiv direct asupra beneficiarilor serviciului de sprijin alimentar, prin sporirea accesului acestora la servicii sociale de calitate, adaptate nevoilor individuale și conforme cu standardele europene în materie. Măsurile propuse în cadrul proiectului sunt orientate spre consolidarea cadrului normativ și instituțional al serviciilor sociale, prin îmbunătățirea proceselor de reglementare și aprobarea standardelor minime de calitate. În final, proiectul va sprijini buna organizare și funcționare a sistemului de asistență socială, va îmbunătăți mecanismele de coordonare interinstituțională și va facilita accesul la servicii de sprijin alimentar de înaltă calitate, contribuind la creșterea gradului de incluziune.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii de Guvern <i>pentru modificarea unor acte normative (privind prestarea serviciilor sociale)</i>, este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale (www.social@gov.md), directoriul „Transparență”, link-ul de acces: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/11978 și https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15404
7. Concluziile expertizelor Proiectul va fi supus expertizei juridice și anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită elaborarea sau modificarea altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Ministerul Muncii și Protecției Sociale va aproba ulterior modelele actelor necesare, manualul operațional și alte acte necesare implementării prezentei Hotărâri.

MINISTRĂ

Natalia PLUGARU